

Ilmastotyöryhmän kokous pe 31.5.2024

Teams-kokous, klo 9.00–10.45

1. Kokouksen avaus ja ajankohtaiset ilmastoasiat, *Maarit Virtanen / Päijät-Hämeen liitto*

Päijät-Hämeen ilmastokokous pidettiin 22.5. pääkohderyhmänä kuntapäätäjät: <https://paijat-hame.fi/paijat-hameen-ilmastokokous-2024/>

ClimateGo -hankkeen ensimmäinen kansainvälinen partneritapaaminen pidetään Lahdessa 11-12.6. Myös alueellinen sidosryhmä on koottu ja tapaa ensimmäisen kerran kesäkuun alussa. Kuntien ilmastosuunnitelmien teko jatkuu kevään viimeisillä työpajoilla sekä toimenpiteiden kokoamiselle Ilmastovahti-alustalle, jonka kautta luonnokset tulevat kommentoille kuntiin.

2. Askeleet ilmastonmuutokseen varautumiseen -hankkeen tuloksia, *Essi Malinen-Lallukka / LAB-ammattikorkeakoulu*

Essi esitteli Askeleet -hankkeen tähänastisia tuloksia, joihin kuuluu jo työkalu ilmatoriskien arviointiin kunnissa, videoita ilmastonmuutoksen vaikutuksista, ilmastonmuutuskävelyt sekä tietoisuuksia. Työkalusta järjestetään koulutuksia syksyllä ja tarkoitus on hyödyntää sitä useammassa Päijät-Hämeen kunnassa. Lisätietoja: <https://lab.fi/fi/projekti/askeleet-ilmastonmuutokseen-varautumiseen>

3. Heinolan luonto- ja ympäristötyö, *Saku Ovaskainen / Heinolan kaupunki*

Saku esitti hienon koonnin Heinolan monipuolisesta tekemisestä luonnon monimuotoisuuden alalla. Heinola on toteuttanut Helmi-hankkeita yhteistyössä naapurikuntien kanssa ja tähän saatiin juuri jatkorahoitusta yhdessä Sysmän, Iitin ja Hartolan kanssa. Monen tasoisesta tekemisestä ja yhteistyöstä esimerkkejä olivat mm. pöllömetsä, lepakkoluola, sinisiipiselvitykset, vesipuhvelit laiduntamassa sekä yhteistyö Laviassuon aurinkopuistohankkeen kanssa merkittävän lintukosteikon säilyttämiseksi. Heinolassa on lanseerattu ekosysteemi-palvelumuotoilu ja luonnon monimuotoisuutta mietitään ympäristö- ja biodiversiteettihokkuuden kautta – säästäminen on tehokkainta, helpot ja edulliset toimet on tärkeä tunnistaa sekä estää laajemmat haitat. Muillakin kunnilla voi jatkossa olla hyötyä valmisteilla olevasta monimuotoisuussuunnitelmasta. Heinolassa käynnistyy myös uuden metsästrategian laatiminen syksyllä 2024.

4. Ilmastotyöryhmän jäsenten ajankohtaiset kuulumiset

Asikkalassa alkaa 3.6. Crowdsorsan "vieraslajipeli", joka kannustaa kuntalaisia vieraslajitalkoisiin. Muutoin vieraslajityö tehdään käytännössä 4h-yhdistyksen kanssa. Asikkala on mukana VIRKEÄ: Viheralan käytännöt luontopohjaisten ratkaisujen kehittämisessä-hankeessa työpajakuntana. Tähän liittyen tehdään myös opinnäyte-työ. <https://sykli.fi/vaikuttaminen/kehittamishankkeet/virkea/>

Hollolassa KETS-työ jatkuu hyvin. Vaikuttavimpien ilmasto- ja ympäristötekojen listaus on parhaillaan käynnissä, jatkossa se tehdään jo alkuvuodesta. Hollola sai myös rahoitusta Kuntahelmi-hankeeseen, missä panostetaan luonnontilan selvitykseen ja luontotietoon viiden eri kohdealueen kautta. Näillä toteutetaan myös käytännön luonnonhoitotyötä. Hollolasta kannatettiin alueellista yhteistyötä luontoasioissa ja Hämeen ELY lupasi osallistua jatkosuunnitteluun Päijät-Hämeen liiton ohella.

litissä hankkeet etenevät hyvin: Kuntien ilmastosuunnitelma, Askeleet, Hulevet. KETS-työtä on lähdetty vie-mään eteenpäin motivoituneena. Vihreän energian hankkeissa odotellaan rahoituspäätöksiä, uutena hank-keena biohiililaitos on saanut ympäristöluvan. Laitoksen hukkalämpö johdettaisiin kaukolämpöverkkoon. Mo-nimuotoisuus -hanketyö on aluillaan Heinolan tukemana ja toiveissa on, että se ottaisi litissä hyvin tuulta al-leen.

Kärkölään on suunnitteilla aurinkovoimapuisto 80–95 hehtaarin alueelle, maanvuokrasopimus on kunnan osalta allekirjoitettu. Yksi uusi yritys on saatu Ilmastokumppaniksi, allekirjoitustilaisuus pidettiin Kärkölän hy-vinvointipäivillä, missä ilmastoasioita muutenkin tuotiin esille.

Lahdesta kestävän liikkumisen hankkeiden toteuttaja Juuso Vähä-Piikkiö kertoi valmisteluista Kestävän liiku-misen vuoteen 2025. Tavoitteena on, että Lahdessa toteutettavat toimet ovat hyödynnettävissä muissakin kunnissa. Sovittiin samalla jatkokeskusteluista maakunnalliseen tekemiseen liittyen.

Orimattilasta Kirsi tuurasi kunnanhallituksen puheenjohtajaa Ilmastokokouksen haastatteluissa ja osallistui myös 30.5.2024 2035 Legitimacy -työpajaan. Hankkeessa on hyviä käytäntöjä ilmastoasioiden lähestymiseen oikeudenmukaisuuden kautta helposti syntyvän vastakkainasettelun sijaan. 14.6. esitellään alustavasti ener-giateemaan liittyvää opasta, Kirsi laittaa tästä lisätietoja. Orimattila on myös mukana Virkeä-hankkeessa.

Sysmässä on saatu kolme uutta Ilmastokumppaniyritystä. Kunta osallistuu Circuitus-vertaisvuokrausalan käyttöönottoon ja laittaa ehkä omiakin tavaroitaan tarjolle.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueella hankkeet etenevät (Caring Nature, Sycla, GoGreenNext, Isohoito, sähköinen ympäristöohjelman raportointi)

Ajankohtaista infoa helteen vaikutuksista löytyy Askeleet-hankkeen videolta: [https://www.you-tube.com/watch?v=H1EjbRuycok](https://www.youtube.com/watch?v=H1EjbRuycok)

LAB-ammattikorkeakoulusta muistutettiin Smart Cities in Smart Regions -konferenssista 9.-10.10.2024 (<https://www.lab.fi/smartcities2024>). Luvassa on mm. keynote-puheenvuoroja, 50 asiantuntijapuheenvuoroa, joista noin puolet liittyy kiertotalouteen/ilmastokestävyteen, luontoposiitiivisuusteemainen paneelikeskus-telu. Ilmastokumppanuuteen liittyen opiskelijat auttavat parhaillaan kolmea yritystä Lahdesta ja Asikkalasta.

Tuoreita varmistuneita hankerahoituksia ovat esim: LUONTOLAS - Luontonäkökulma pk-yritysten uudistumi-nessa (EAKR/PH-liitto) sekä LAB ja LUT Kiertotalouskiihdyttämö (EAKR/PH-liitto) LAB, HAMK, Laurea.

Useita hankehakemuksia on lähdössä rahoittajalle, esim.: Helle -Sään ääri-ilmiöihin sopeutuminen Päijät-Hä-meessä (EAKR/ELY) LAB ja Lahden kaupunki; Mikrometsiä urbaaniin ympäristöön (Koneen säätiö) LAB ja Hel-singin yliopisto; RAHIKE – Rakennuksen energiankäytön hiilikädenjäljen arvoketju (EAKR/ELY) LAB ja LUT; lisäksi energiatehokkuuteen ja kiertotalouteen liittyviä Interreg Europe -hankkeita.

LUT-yliopistosta nostettiin kuulumisista esiin vuoden 2023 kestävyysraportointi. Useampia päijäthämäläisiä yrityksiä on kiinnostanut hiilijalanjälkilaskelmat, joita tehdään opiskelijatöinä. Lisäksi LUTissakin toteutetaan useita hankkeita.

Lahti Energialla Vuosikertomus 2023 julkaistiin maaliskuun lopulla ja se sisältää laajan kestävyys selvityksen. Vieraslajikartoitukset ja vieraslajien torjunta jatkuu myös tänä kesänä. Toimintaohjeita on päivitetty luonnon monimuotoisuusasiat huomioiden ja koulutusmateriaali on tehty urakoitsijoille.

Hämeen ELY-keskuksen rahoittamia ilmasto- ja kiertotalousteemaisia hankkeita on käynnistynyt useita alkuvuodesta: MUOKS, muotoilulla uudistavaa kasvua - orgaaniset jätekuidut ja sivuvirrat luontopohjaisten ratkaisujen perustana (LAB); KELPO, kestävän liikenteen pilotit P-H:ssä (LAB); SADE, kestävä ja digitaalinen toimintaympäristö - tekstiili- ja vaatetusalan digistrategiatiekartta (LAB); Viheralan käytännöt luontopohjaisten ratkaisujen kehittämisessä (SYKLI). Hämeen ELY järjesti ELYn ilmastoyksikön tapaamisen toukokuussa ja kannustaa hyödyntämään yksikön palveluita ja asiantuntemusta.

Päijät-Hämeen liitosta Johanna nosti esiin kaksi tulevaa tapahtumaa. CEI BOOST-hankkeen (kiertotalous&digi) hanketapaaminen Lahdessa 3.-4.9.2024 M19-kampuksella. Change(K)now!-hanke (ruokapakkausten kiertotalous), Sprint-työpaja 6.9.2024. Ruokapakkausten kiertotalous ammattikeittiöissä. Ensimmäinen julkaisu, mihin on koottu eri maiden nykyisiä käytänteitä ruokapakkauksien käytöstä, on valmistunut.

Aluesuunnittelun puolelta on jätetty tarjouspyyntö selvityksestä aurinkovoimalle parhaiten soveltuvien alueiden sijoittumisesta ja pinta-aloista, selvitys toimisi maakuntakaavan taustaselvityksenä. Aurinkovoiman ohjaimiseksi sille parhaiten soveltuville alueille olisi tarvetta paikkatietopohjaiselle edullisuusvyöhyketarkastelulle.

5. Muut asiat ja seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään pe 13.9.2024 klo 9–11.

Kokoukseen teemasta voi vielä tehdä ehdotuksia.